

ערב שבת קודש

ערב שבת קודש

דינים ומנהגים

- א- בערש"ק אין להחל ישבת שלום, אלא יא גוטן ערב שבת' [הוראת הרבי הרי"צ - הליכות ומנהגי שבת קודש עמ' ז]
- ב- "טוב לומר על כל דבר שקונה זהו לכבוד שבת וכן בכל מה שהוא עושה טוב לחשוב שעושה לכבוד שבת" [רנ,ו].
- ג- כתבו הספרים שכל ערב שבת יהרהר בתשובה ויפשפש במעשיו, כי שבת מקרי כלה ומלכתא וכאלו מקבל פני המלך ית"ש ואין נאה לקבלו כשהוא לבוש בבלויי הסחבות של חלאת העונות [בדה"ש עג ס"ק כה, וראה תניא אגרת התשובה].

ערב שבת קודש

ערב שבת קודש

ערב שבת קודש

הכנת גופו – רחיצה ומקוה

- א- בעש"ק יש ללכת למקוה, ע"פ האריז"ל אפשר לעשות זאת מהשעה החמישית, אך משיחת כ"ק הריי"צ משמע שנכון לעשות זאת אחר חצות דווקא.
- ב- את הרחיצה יש לעשות כמה שיותר סמוך לשבת שיהי ניכר שעושה זאת לכבוד השבת [רסב,ה].
- ג- מנוגע למנין הטבילות כותב הרבי כי הוא איננו מכריע בזה [אגרות קודש ח"כ ע' רנב]
- ד- האריז"ל כתב 'וכשתעלה מהטבילה אל תנגב עצמך במטפחת כי מימי שבת צריך הגוף שישאוב אותם'.
- ה- למעשה הוראת הרבי היא כי הרוצה לנהוג כמנהג האריז"ל ישאיר חלק מגפו שאיננו מנוגב (לא כפות הרגלים).

ערב שבת קודש

ערב שבת קודש

ערב שבת קודש

הכנת גופו רחיצה וגזיזת צפרניים

א- פי סודם של דברים צריך תחלה לרחוץ פניו ידיו ורגליו [בחמין] כדי להעביר מהם הקליי כנזכר לעיל ואחר כך לטבול כדי לקבל הארת שבת - כן כתב בהדיא בפרי עץ חיים שער השבת פרק ג'.

ב- מצוה לגלח הצפרנים בעש"ק [רס,א], וכן לפנות את קורי העכביש מן הבית [רסב,ב], ובדא"ח מבואר שטעם א' לשניהם.

ג- יש להסיר את הצפרנים קודם הטבילה [כן משמע מאג"ק חי"ח עמ' תקס], למשעה לא מקפידים לעשות זאת קודם חצות.

ערב שבת קודש –
רחיצה/ צפרניים

ערב שבת קודש

ערב שבת קודש

הכנת גופו - תספורת

- א- מי שגדלו שערותיו מצוה לגלחן בעש"ק שלא יכנס מנובל לשבת [רס שם], כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בכו"כ שנים הקפיד לגלח מעט משערותיו כל עש"ק.
- ב- "לפני איזה שנים כשרבינו לא הזמין הספר לקבל תספורת ניגש ע"פ בקשת חסידים א' מהמשב"ק לרבינו ושאלהו בנידון זה שחסידים דואגים בזה מה שהרבי לא הזמין הספר כבר זמן רב? וענה רבינו: אין לי מה לגזוז הנני מתנהג כפי הנאמר בשו"ע שבכל עש"ק ויו"ט צריכים לגזוז השערות וכן הצפרנים וכן הנני עושה. וסיכם רבינו אין בעד מה לקרוא להספר ותוכל למסור דברים אלו להחסידים".
- ג- לא מקפידים שלא להסתפר אחר חצות היום.

ערב שבת קודש –
תספורת

ערב שבת קודש

ערב שבת קודש

בגדי שבת קודש

- א- מיד אחר הרחיצה [מקוה] יש ללבוש בגדי שבת, לכן טוב לרחוץ סמוך לשבת כדי שיהיה ניכר שלובש הבגדים לכבוד שבת [רסב,ה].
- ב- אמנם כל זה מיירי במי שרוחץ בביתו אבל ההולך לבית הטבילה יכול ללכת אף קודם לכן שלא יבוא ח"ו לחלול שבת, ואז סמוך לשבת יחליף רק את הבגד העליון [בדה"ש עג ס"ק כג, כד].
- ג- יש להחליף את כל הבגדים לכבוד שבת ואף את הבגדים התחתונים [רסב,ד], נסתפקו הפוסקים בנוגע לנעלים וגרבים.

ערב שבת קודש –
בגדים

ערב שבת קודש

ערב שבת קודש

בגדי שבת קודש

א- בשבת יש ללבוש בגדי משי [שיחת אסרו חג הסכות תשי"א]. "דלבושי שבת ויו"ט יהיו של משי שהן מדריי חי שזהו לבושי הבריאה" [תער"ב ח"ב תתעג].

ב- לבושי צמר הם רק משערות הכבשים שהם בחינת צומח שבחי שהרי מדריגת החיות שבשערות היא כמו החיות שבצומח ולכן צומחות חוץ להגוף משא"כ משי אינו מהשערות אלא מה שהתולעת עצמה מעבדת מעצמה היינו בתוכה וא"כ הוא מבחינת חי [שיחת פורים תשט"ו].

ערב שבת קודש –
בגדים

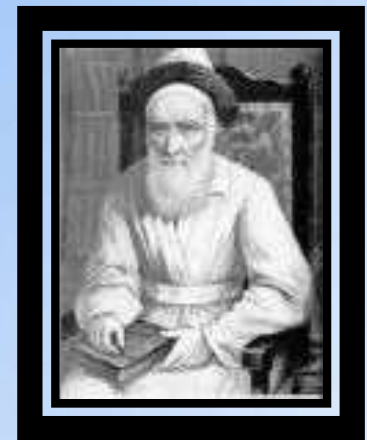
ערב שבת קודש

ערב שבת קודש

בגדי שבת קודש

- א- צבע בגדי השבת – אמנם מדברי האריז"ל משמע שיש ללבוש בגדים לבנים, אך בגמ' מוכח שהיו רגילים ללבוש בשבת בגדים שחורים.
- ב- טוב שתהיה טלית מיוחדת לשבת.

ערב שבת קודש – בגדים

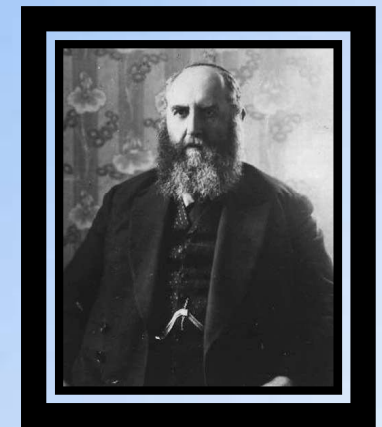
ערב שבת קודש

ערב שבת קודש

בגדי שבת קודש

שו"ת פנים מאירות חלק ב סימן קנב – וא"כ שעכשיו שכמה גדולי ישראל הולכים במלבושים שחורים בשבת וא"כ אם אחד מני אלף רוצה לומר אקיים דברי המקובלים שכתבו שמצוה לילך במלבושי לבינים / לבנים / בשבת אין לך יהורא גדולה מזו וראוי לנדותו אם לא שהוא מפורסים / מפורסם / בחסידות וכל מעשיו לשם שמים כההיא מעשה דיהודא בן קנוסא. בר מכל דין אומר אני דאפשר בעיתים הללו אין כאן מצוה בלבישת לבנים דאמרינן בנדה ד' כ' ע"א ובשבת דף קי"ד דאמר ליי ר' ינאי לבניו בני אל תקברני לא בכלים שחורים ולא בכלים לבנים כו' לבנים שמא לא אזכה ואהי' כחתן בין אבלים ש"מ דחתן בין אבלים אין שבח ושמחה לו וכיון דכ"ע נהגו האידנא במלבושי שחורים אם אחד לובש לבנים הוי כחתן בין אבלים ושמחה נהפכה לתוגה והמקובלים לא דיברו אלא בימיהם שלא הי' לובשים שחורים משא"כ במדינותינו הוי כחתן בין אבלים ועוד בדורות הללו יש לחוש לזחוחי לב ובפרט"

ערב שבת קודש –
בגדים

ערב שבת קודש

ערב שבת קודש

הכנת ביתו ושולחנו

הזמן הנכון לסידור הבית לשבת

א- "נכון לתקן הבית סמוך לערב ולא כאשר נהגו מציעיין מצועות הבקר אור יום הששי. שיירי כנה"ג. וכן נכון שלא לאחר תיקון הבית והמצעות עד יום שבת כאשר נהגו רבות בנות, כי העיקר לתקן הכל יום הששי מפלג המנחה מעלה מטה לכבוד שבת ולילו כיומו" [ברכי יוסף אורח חיים סימן רסב].

ב- ויש שהצדיקו את המנהג לסדר הכל מן הבוקר כי גם בכהאי גוונא ניכר שפיר דלכבוד שבת מתקנו ולא דמי לרחיצת גופו בחמין שהוא הנאת הגוף [סידור בית מנוחה דינים השייכים להכנסת שבת אות ז – וראה תורת חיים סופר סימן רסב סק"ג].

ערב שבת קודש –
סדור הבית

ערב שבת קודש

ערב שבת קודש

הכנת ביתו ושולחנו

א- יש לנקות את הבית בעש"ק, ובשבת עצמה יש להשתדל שלא ללכלך את הרצפה, ובאם נפלו לכלוכים בסעודה על הרצפה יש לטאטא אותם אחר הסעודה [רסב, ב].

ב- "צריך אדם לסדר שלחנו בערב שבת ללילי שבת ויגיע המטות שיושבים עליהם ויתקן כל עניני הבית שימצאנו ערוך ומסודר בבואו מבית הכנסת שזהו כבוד השבת" [רסב, א]

ג- השולחן צריך להיות מסודר (מבעוד יום), היינו לפרוס על גביו מפה לבנה. ראוי שיהיו ב' מפות כדי שגם כשיסיר מפה אחת לנקותה לא ישאר השולחן ללא מפה [שו"ע אדמו"ר רסב סעי' א].

ערב שבת קודש –
סדור הבית

ערב שבת קודש

ערב שבת קודש

הכנת ביתו ושולחנו

- ד- נתספקו הפוסקים האם דין זה הוא דוקא בשלחן שאוכל עליו או בכל שלחן ושלחן בבית, ולמעשה בחדרים שאין בהם אור בודאי אין חובה לכסות.
- ה- מנהג ישראל לכסות את השלחנות במפה לבנה, וכו"כ טעמים נאמרו בזה.
- ו- כמו כן יש לסדר את החלות ע"ג השלחן מעש"ק, וכן ראוי לסדר את הכלים וכו"כ, באופן שכשיבוא מבית הכנסת ימצאנו ערוך ומסודר לסעודה.
- ז- י"א שבעל הבית עצמו צריך לסדר את שלחנו, וי"א שע"פ קבלה ראוי שהאשה תסדר את השלחן.

ערב שבת קודש –
סדור הבית

ערב שבת קודש

ערב שבת קודש

הכנת סעודתו - אפיית חלות

- א- מנהג ישראל לאפות חלות לכבוד שב"ק, יולא ליקח מן השוק ודבר זה מכבוד שבת ויו"ט ואין לשנותי [רמב, יב].
- ב- צ"ע האם יש חובה ללוש שיעור של חלה, דבי טעמים נאמרו בזה אי לתיקון חטא חוה יש להפריש חלה בעש"ק [מגי"א], או שזהו כבוד השבת שיהיה לחם טרי וכו' [ראה ליקוטי מהרי"ח סדר התנהגות ער"ש]. ומלשון אדה"ז משמע כצד הבי אך למעשה כתב ללוש 'כדי שיעור חלה'.

ערב שבת קודש –
אפיית חלות

ערב שבת קודש

ערב שבת קודש

הכנת סעודתו - אפיית חלות

- ג- בימנו שקונים חלות טריות בחנות המיוחדות לשבת, נסתפקו הפוסקים מהו הדין למעשה [וקצת תלוי בבי' הטעמים דלעיל]. ולמעשה הסומך לקנות מן החנות להקל בטרחות הבית וכו', יש לו על מי לסמוך.
- ד- עוד יש להסתפק מה עדיף לאפות בכל עש"ק פחות משיעור חלה, או לאפות פעם אחת שיהיה שיעור להפרשת חלה. ונראה שבאם אחר ההקפאה ישמור על טריות ממש כחדש שפיר לאפות פעם אחת הרבה.

ערב שבת קודש –
אפיית חלות

ערב שבת קודש

ערב שבת קודש

הכנת סעודתו

- א- 'טוב להזהר לאכול דגים בכל סעודת שבת' [רמב,ז]. 'וכל המרבה בהוצאת שבת ובתיקון מאכלים רבים וטובים הרי זה משובח והוא שידו משגת' [שם,ג]. אך יש להעיר בזה ממה שאמר הרה"ק ר"מ בן אדה"ז במענה למה שאיננו מענג את השבת באכילה ושתיה מרובים וכו' 'המצות התלויות באכילה ושתיה אין זה נורא אם ממעטים בהם' [אג"ק הרי"צ ח"ז עמ' חי].
- ב- המקבל או קונה מאכל מיוחד ממדת חסידות יש לשומר לכבוד שבת [רמב,ח].

ערב שבת קודש –
הכנת סעודתו

ערב שבת קודש

ערב שבת קודש

הכנת סעודתו

- ג- יש למעט בלימוד וכו' בעש"ק כדי להספיק לקנות את צרכי השבת, אא"כ קנה את צרכי השבת ביום ה, ומצוה על האדם לטרוח בגופו בהכנות לשבת קדש [רנ,א,ד].
- ד- בכל מה שקונה לכבוד שבת, טוב לאמר או עכ"פ לחשוב שקונה זאת לכבוד שבת קודש [רנ,ו].

ערב שבת קודש –
הכנת סעודתו

